

MINISTER
Rodziny i Polityki Społecznej

Warszawa, /zgodnie ze znacznikiem czasu/

BKA-V.084.2.3.2021.JSS

Pan
Rafał Niewiadomski

Dyrektor
Powiatowego Urzędu Pracy
we Wrocławiu
ul. Gliniana 20-22
50-525 Wrocław

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 118a ust. 1 w związku z art. 103 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy¹ (dalej: ustawa), Minister Rozwoju, Pracy i Technologii, a następnie Minister Rodziny i Polityki Społecznej przeprowadził w Powiatowym Urzędzie Pracy we Wrocławiu (dalej: PUP/Urząd²), kontrolę w zakresie wydatkowania w 2020 r. środków Funduszu Pracy na realizację wybranych instrumentów rynku pracy, z możliwością pozyskiwania informacji z okresów wcześniejszych i późniejszych.

I. Podsumowanie wyników kontroli

1. Działalność PUP w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.
2. Urząd zachował prawidłowość podmiotową, tj. środki Funduszu Pracy (dalej: FP) przyznawane były osobom i podmiotom uprawnionym przez Prezydenta Miasta, w imieniu którego działał prawidłowo umocowany Dyrektor PUP.
3. PUP zachował prawidłowość przedmiotową, tj. środki FP przekazał na badane instrumenty rynku pracy: dodatek aktywizacyjny (art. 48 ustawy), refundację kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego (art. 46 ustawy), dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej (art. 46 ustawy), prace interwencyjne (art. 51 i art. 56 ustawy), staż (art. 53 ustawy), bon szkoleniowy (art. 66k ustawy), bon stażowy (art. 66l ustawy), bon zatrudnieniowy (art. 66m ustawy), bon na zasiedlenie (art. 66n ustawy).

¹ Dz.U. z 2021 r. poz. 1100, 1162 i 1621.

² Działalnością Urzędu kierował Dyrektor przy pomocy Zastępców Dyrektora i Głównego Księgowego (§ 7 i 11 Regulaminu organizacyjnego Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu, stanowiącego załącznik do Zarządzenia nr 4/2021 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu z dnia 1 czerwca 2021 r.).

4. PUP przestrzegał zasad i trybu wydatkowania środków FP oraz w prawidłowej wysokości wypłacił środki osobom uprawnionym.
5. W 54 zbadanych sprawach, Urząd wydatkował środki FP realizując:
 - zawarte pisemnie umowy z uprawnionymi osobami (37 spraw),
 - wydane decyzje o przyznaniu dodatku aktywizacyjnego (10 spraw),
 - zaakceptowane przez Dyrektora PUP programy stażu (7 spraw).
6. W 9 zbadanych instrumentach rynku pracy, Urząd przyznał i wydatkował środki FP na podstawie prawidłowo sporządzonej dokumentacji, tj. kompletnej pod względem merytorycznym i formalnym.
7. PUP właściwie udokumentował i zaksięgował środki FP wydatkowane na realizację badanych instrumentów rynku pracy.
8. PUP przyznał pomoc *de minimis* zgodnie z art. 37 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej³.
9. Urząd sprawował nadzór nad realizacją wszystkich 9 badanych instrumentów rynku pracy z zastrzeżeniem stwierdzonych poniżej nieprawidłowości.

Stwierdzone nieprawidłowości

10. Za nieprawidłowe działanie uznano:
 - wprowadzenie wymogu dostarczenia zaświadczenia od pracodawcy, o przepracowanym miesięcznym okresie od dnia złożenia wniosku, a w przypadku jego niedostarczenia odmowę wydania decyzji o przyznaniu prawa do dodatku aktywizacyjnego, co naruszyło art. 48 ustawy oraz § 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 sierpnia 2009 r. w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego⁴ (dalej: rozporządzenie w sprawie przyznawania dodatku aktywizacyjnego), gdzie nie został określony obowiązek dostarczenia przez bezrobotnego takiego zaświadczenia,
 - zawarcie w decyzji o przyznaniu dodatku aktywizacyjnego informacji, że *podstawą wypłaty dodatku jest comiesięczne przedkładanie zaświadczeń o kontynuowaniu zatrudnienia*, co skutkowało wypłatą świadczenia z uchybieniem terminu wskazanego w § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie przyznawania dodatku aktywizacyjnego (3 sprawy),
 - długotrwałe (do 18 miesięcy) rozliczanie umów w zakresie przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej⁵ i organizowanie prac interwencyjnych (6 spraw),
 - nieujęcie, w zbadanych programach stażu, elementu dot. sposobu potwierdzenia nabytych kwalifikacji lub umiejętności zawodowych oraz niezpełnienie wiersza pn. „*w zawodzie z zgodnie z klasyfikacją zawodów i specjalności*”, wymienionych w art. 53 ust. 4 pkt 1 i 4 ustawy (7 spraw),
 - nieokreślenie, w programach staży realizowanych w PUP oraz w ramach bonu stażowego, danych opiekuna osoby objętej programem stażu, co było niezgodne z art. 53 ust. 4 pkt 5 ustawy (4 sprawy),
 - zawarcie w umowach o organizowanie stażu (§ 5), nieprzewidzianego ustawą zobowiązania dotyczącego konieczności zwrotu środków FP przez organizatora stażu, w sytuacji niezatrudnienia przez niego stażysty (2 sprawy),
 - niedostateczny nadzór nad realizacją programu stażu (2 sprawy),
 - niezawarcie w zaświadczeniu o odbyciu stażu danych dotyczących adresu bezrobotnego odbywającego staż oraz imienia i nazwiska oraz zajmowanego stanowiska opiekuna bezrobotnego odbywającego staż, czym naruszono § 5 ust. 1 pkt 5 i 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 sierpnia 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych⁶ (dalej: rozporządzenie w sprawie stażu) (11 spraw),
 - przyznanie bonu szkoleniowego pomimo niespełnienia przez wnioskodawcę warunku dotyczącego uprawdopodobnienia podjęcia zatrudnienia, o którym mowa w art. 66k ust. 2 ustawy,

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 743.

⁴ Dz. U. z 2014 r. poz. 1189.

⁵ Dalej: umowa o dofinansowanie.

⁶ Dz.U. z 2009 r. Nr 142, poz. 1160.

- zawarcie w umowie o przyznanie bonu szkoleniowego (§ 3 ust. 2) zobowiązania do pokrycia kosztów przejazdu i zakwaterowania przez osobę bezrobotną, czym naruszono art. 66k ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy (1 sprawa),
- zawarcie we wzorze umowy (§ 3 ust. 3) i w umowach o przyznanie bonu szkoleniowego zobowiązania polegającego na konieczności przedłożenia przez osoby bezrobotne dowodów zapłaty za poniesione koszty przejazdu i zakwaterowania, co było niezgodne z art. 66k ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy (1 sprawa),
- nieokreślenie terminu ważności bonów szkoleniowych, co naruszyło art. 66k ust. 3 ustawy (3 sprawy),
- wprowadzenie w umowach dotyczących bonu na zatrudnienie nieprzewidzianego ustawą ograniczenia, polegającego na realizacji bonu zatrudnieniowego pod warunkiem niewykonywania pracy, przez osobę bezrobotną, na rzecz wskazanego pracodawcy, w okresie ostatnich 24 miesięcy przed zawarciem ww. umowy (3 sprawy),
- zawarcie we wzorze umowy i w § 4 lit. d zbadanej umowy o przyznanie bonu na zasiedlenie dodatkowego zobowiązania wnioskodawcy do udokumentowania wydatkowania przyznanych środków, poprzez dostarczenie uwierzytelnionej kserokopii *umowy potwierdzającej prawo do lokalu sfinansowanego ze środków* przyznanych w ramach ww. bonu (1 sprawa), które nie wynika z regulacji prawnych,
- ustanowienie, w § 9 ust. 1 umowy o przyznanie bonu na zasiedlenie, nieprzewidzianego ustawą obowiązku zabezpieczenia ewentualnych roszczeń w postaci poręczenia (1 sprawa),
- brak upoważnienia, o którym mowa w art. 9 ust. 7 ustawy, dla pracownika wydającego skierowania do: pracy w ramach refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy (10 spraw), pracy w ramach prac interwencyjnych (10 spraw) oraz na staż i badania lekarskie (11 spraw).

II. Ustalenia kontroli

Ogólne:

11. W 2020 r., liczba pracowników realizujących zadania Urzędu⁷ dotyczące instrumentów rynku pracy kształtowała się następująco:

- dodatek aktywizacyjny – 3 osoby,
- refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego – 3 osoby,
- dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej – 13 osób,
- prace interwencyjne – 6 osób,
- staż (w tym bon stażowy) – 5 osób,
- bon szkoleniowy – 3 osoby,
- bon zatrudnieniowy – 3 osoby,
- bon na zasiedlenie – 3 osoby.

12. W 2020 r. do Urzędu wpłynęły łącznie 973 wnioski w ramach badanych instrumentów rynku pracy. Sposób rozpatrzenia wniosków, zawarcia i realizacji umów był następujący⁸:

wybrane instrumenty rynku pracy	wnioski ogółem*	wnioski rozpatrzone pozytywnie	wnioski rozpatrzone negatywnie	wnioski pozostawione bez rozpatrzenia	zawarte umowy	Liczba osób/ podmiotów objętych wsparciem ze środków FP
refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy	61	21 (w tym 15 ze środków FP)	36	0	20 (w tym ze środków FP 13)	60

⁷ Pismo z 16.07.2021 r. Kierowników Działów: Instrumentów Rynku Pracy, Rozwoju Zawodowego.

⁸ Informacja Dyrektora PUP we Wrocławiu z 27.10.2021 r.

prace interwencyjne	44	22 (w tym 12 ze środków FP)	22	4	19 (w tym 9 ze środków FP)	30 osób/ 22 podmioty
staże	46	13	33	0	9	13
dotacja na podjęcie działalności gospodarczej	598	186 (w tym 5 ze środków FP)	289	0	186 (w tym ze środków FP-5)	6 ⁹
bony stażowe	0	0	0	0	0	1 ¹⁰
bony na zasiedlenie	23	7 (w tym 1 ze środków FP)	16	-	7 (w tym 1 ze środków FP)	1
bon szkoleniowy	13	3 (w tym 3 ze środków FP)	10	0	3	3
bon zatrudnieniowy	21	3 (w tym 3 ze środków FP)	18	-	2	3 osoby ¹¹ / 3 podmioty
dotatki aktywizacyjne	167	152	15	0	-	152

* wg stanu na 27.10.2021 r.

13. W 2020 r., w 9 zbadanych instrumentach rynku pracy PUP stosował wzory wniosków¹², które opublikował na swojej stronie internetowej.

Zastępca Dyrektora ds. Aktywizacji wyjaśnił¹³, że „(...) nie posiada regulaminów wewnętrznych dotyczących rozpatrywania wniosków w badanym zakresie. Wszystkie formy wsparcia udzielane są (...) w oparciu o obowiązujące przepisy (...)”.

[Akta kontroli: 86-97, 150-339]

III. Prawdliwość wydatkowania środków FP w ramach dodatku aktywizacyjnego

14. Badaniu poddano 10 spraw¹⁴ osób bezrobotnych.

15. W PUP stosowano wzór wniosku dot. przyznania dodatku aktywizacyjnego z tytułu podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej z własnej inicjatywy oraz wzór *Zaświadczenia* o przepracowanym okresie od dnia podjęcia pracy¹⁵. We wniosku Urząd zawarł następujące zobowiązanie: „Po upływie miesiąca kalendarzowego, w którym został złożony wniosek, zobowiązuję się dostarczyć oryginał zaświadczenia o przepracowanym okresie od dnia podjęcia pracy. Zaświadczenie to złożę najpóźniej do 7 - go dnia kolejnego miesiąca. Zostałem(am) poinformowany(a), że w przypadku nieprzedłożenia w/w dokumentów nastąpi odmowa przyznania prawa do dodatku aktywizacyjnego”.

Stosownie do art. 72 ust. 6 i 7 ustawy, w decyzjach o przyznaniu dodatku aktywizacyjnego wskazano, iż dodatek aktywizacyjny podlega waloryzacji na zasadach określonych w ustawie. W uzasadnieniu decyzji ujęto informację o przysługiwaniu dodatku aktywizacyjnego w wysokości do 50% zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 ustawy, przez połowę okresu w jakim przysługiwałby bezrobotnemu zasiłek. Jednocześnie w ww. uzasadnieniu Urząd wskazał, że podstawą wypłaty dodatku aktywizacyjnego jest comiesięczne przedkładanie zaświadczeń o kontynuowaniu zatrudnienia.

⁹ Dodatkowo 1 umowa zawarta w 2019 r., środki FP wypłacono w 2020 r.

¹⁰ Wg 1 umowy zawartej w 2019 r.

¹¹ Dodatkowo 1 umowa zawarta w 2019 r., środki FP wypłacono w 2020 r.

¹² W przypadku dodatku aktywizacyjnego również wzór zaświadczenia.

¹³ Informacja Zastępcy Dyrektora ds. Aktywizacji z 16.07.2021 r.

¹⁴ Wydruk z systemu SyriuszStd pn.: „Raport złożony. Dodatki aktywizacyjne wypłacone w 2020 roku. Osoby do 30 roku życia” (poz. 5, 37, 57, 60, 81, 85, 104, 115, 127, 139).

¹⁵ Dalej: zaświadczenie.

Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora PUP we Wrocławiu¹⁶, „(...) Działanie organu zmierzające do pozyskania zaświadczenia potwierdzającego przepracowany okres, jest zadośćuczynieniem treści (...) przepisów w kwestii dotyczącej okresów zatrudnienia w wymiarze miesięcznym, przebywania na urlopie bezpłatnym oraz wysokości osiągniętego wynagrodzenia. Nadto należy podkreślić, że wobec istnienia negatywnej przesłanki do wypłaty dodatku aktywizacyjnego określonej ewentualnym przebywaniem świadczeniobiorcy na urlopie bezpłatnym, zaświadczenie owe stanowi formę kontroli prawidłowego wydatkowania środków publicznych, bowiem z charakteru instytucji urlopu bezpłatnego wynika, iż świadczeniobiorca ma prawo korzystać z tej formy bez rozwiązywania stosunku pracy. Jednocześnie sama umowa nie zawiera zapisów w tym przedmiocie (...). Umieszczenie (...) zapisu w uzasadnieniu decyzji i wniosku o przyznanie dodatku aktywizacyjnego ma charakter informacyjny i stanowi przeciwdziałanie ewentualnym nadpłatom świadczeń, jest odzwierciedleniem norm zawartych w (...) przepisach i pełną reakcją organu na określone w nich przesłanki warunkujące prawidłową wypłatę świadczenia”.

W art. 48 ust. 4 ustawy wskazano przypadki, w których dodatek aktywizacyjny nie przysługuje i brak tam przesłanki dotyczącej nieudokumentowania zatrudnienia w cyklach miesięcznych. Analiza przepisów rozporządzenia w sprawie przyznawania dodatku aktywizacyjnego wskazuje, że nie określono w nim ani trybu, ani terminu dokumentowania faktu podjęcia zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej, od których zależy przyznanie świadczenia. W § 4 rozporządzenia w sprawie przyznawania dodatku aktywizacyjnego określono, że udokumentowania wymaga fakt podjęcia zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej, co może świadczyć o tym, że jest to czynność jednorazowa. W związku z powyższym, działanie Urzędu polegające na uzależnieniu przyznania dodatku aktywizacyjnego od przedłożenia przez wnioskodawcę, w terminie do 7-ego dnia kolejnego miesiąca zaświadczenia o przepracowanym miesięcznym okresie od dnia złożenia wniosku (wraz z umową o pracę) było działaniem nieprawidłowym.

Wymóg Urzędu, polegający na późniejszym uzależnieniu wypłaty dodatku aktywizacyjnego od obowiązku comiesięcznego dostarczania zaświadczenia o kontynuowaniu zatrudnienia, zostało ocenione także jako działanie nieprawidłowe. Przepisy art. 48 ustawy oraz rozporządzenia w sprawie przyznawania dodatku aktywizacyjnego nie nakładają na osoby pobierające ww. dodatek obowiązku dostarczania zaświadczenia.

Stosownie do § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie przyznawania dodatku aktywizacyjnego, PUP w 7z 10 zbadanych spraw wypłacił dodatki aktywizacyjne z dołu, za okresy miesięczne, w ustalonym terminie, nie później niż w ciągu 14 dni od dnia upływu okresu, za który świadczenie było wypłacane oraz uwzględnił wysokość waloryzacji, o której mowa w art. 72 ust 6 ustawy. W 3 przypadkach¹⁷, PUP wypłacił dodatki aktywizacyjne z uchybieniem ww. terminu.

W zakresie niedochowania terminu wypłaty świadczeń dla 3 osób Dyrektor PUP wyjaśnił¹⁸, że wypłaty dodatku aktywizacyjnego nie można było dokonać wcześniej, ponieważ osoby nie dopełniły obowiązku comiesięcznego przedłożenia zaświadczenia od pracodawcy potwierdzającego przepracowanie całego okresu, za który dodatek byłby należny.

Wprowadzenie przez PUP dodatkowego obowiązku składania comiesięcznych zaświadczeń przez uprawnionych oraz wypłacenie na tej podstawie świadczenia skutkowało przekroczeniem terminów wskazanych w § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie przyznawania dodatku aktywizacyjnego.

16. W 8 z 10 zbadanych spraw, po uprzednim złożeniu wniosku przez osoby bezrobotne, Prezydent Miasta, stosownie do § 4 rozporządzenia w sprawie przyznawania dodatku aktywizacyjnego, przyznał dodatek aktywizacyjny od dnia złożenia wniosku, a w 2 sprawach¹⁹ od dnia podjęcia zatrudnienia.

¹⁶ Pismo Dyrektora PUP we Wrocławiu z 23.09.2021 r., znak: KO.0921.3.2.2021.

¹⁷ Wydruk z systemu SyriuszStd pn.: „Raport złożony. Dodatki aktywizacyjne wypłacone w 2020 roku. Osoby do 30 roku życia” (poz. 81, 104, 139) – max. do 37 dni po terminie.

¹⁸ Pismo Dyrektora PUP we Wrocławiu z 23.09.2021 r., znak: KO.0921.3.2.2021.

¹⁹ Wydruk z systemu SyriuszStd pn.: „Raport złożony. Dodatki aktywizacyjne wypłacone w 2020 roku. Osoby do 30 roku życia” (poz. 5, 85).

17. W zbadanych sprawach, podstawę prawną przyznania prawa do dodatku aktywizacyjnego stanowił art. 48 ust. 1 pkt 2 ustawy, zgodnie z którym bezrobotnemu posiadającemu prawo do zasiłku przysługuje dodatek aktywizacyjny, jeżeli z własnej inicjatywy podjął zatrudnienie lub inną pracę zarobkową.

18. Decyzje o przyznaniu prawa do dodatku aktywizacyjnego spełniły wymogi formalno-prawne określone w art. 107 § 1 i § 3 k.p.a. i zostały wydane w terminie wynikającym z art. 35 k.p.a.

19. Przypadki, w których dodatek aktywizacyjny nie przysługuje zostały wskazane w art. 48 ust. 4 ustawy. Stwierdzono, że wszystkie osoby, którym wydano decyzje o przyznaniu prawa do dodatku aktywizacyjnego spełniły warunki do jego uzyskania.

20. W zbadanych sprawach nie wystąpiły przypadki wypłaty przez PUP odsetek ustawowych, o których mowa w art. 72 ust. 12 ustawy.

21. Osoby bezrobotne, które podjęły z własnej inicjatywy zatrudnienie bądź inną pracę zarobkową, dostarczyły do PUP kopie umów o pracę lub umów cywilnoprawnych, potwierdzając tym samym podjęcie pracy. Decyzją Prezydenta Miasta, utraciły status osoby bezrobotnej oraz prawo do zasiłku z dniem podjęcia pracy, co było zgodne z art. 33 ust. 4 pkt 1 ustawy.

22. Urząd wypłacił świadczenia w prawidłowej wysokości, zgodnej z ustaleniem wskazanym w § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie przyznawania dodatku aktywizacyjnego.

23. W zbadanych sprawach Prezydent Miasta nie wydał decyzji o zwrocie nienależnie pobranego dodatku aktywizacyjnego, na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 14 lit. c ustawy.

[Akta kontroli: 534-553, 8 556-9 281, 10 835-10 840, 11 138-11 149]

IV. Prawidłowość wydatkowania środków FP w ramach refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy

24. Badaniem objęto dokumentację 10 spraw²⁰ osób bezrobotnych, w zakresie refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy spośród 60, w których w 2020 r. wydatkowano środki FP.

25. W 10 zbadanych przypadkach, z wnioskiem o refundację kosztów wyposażenia wystąpił podmiot uprawniony, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy.

26. Stosownie do § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 lipca 2017 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej²¹ (dalej: rozporządzenie w sprawie refundacji i dofinansowania), podmioty zamierzające utworzyć stanowisko pracy, złożyły wniosek o refundację kosztów wyposażenia do PUP właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu albo ze względu na miejsce prowadzenia działalności gospodarczej.

27. Dokumentacja związana z organizacją i realizacją 10 zbadanych spraw dotyczących refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy była kompletna w zakresie wymaganym przepisami, w szczególności zawierała:

- wnioski o zrefundowanie kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, w tym dane i załączniki wymagane § 2 ust. 2, 4 i 7 rozporządzenia w sprawie refundacji i dofinansowania,
- umowy o refundację kosztów wyposażenia stanowiska pracy, uwzględniające elementy wymagane § 4 ust. 3 rozporządzenia w sprawie refundacji i dofinansowania,
- dokumentację potwierdzającą zatrudnienie na zrefundowanym stanowisku pracy bezrobotnych skierowanych przez PUP.

28. Zgodnie z wymogami określonymi w § 3 ust. 3 rozporządzenia w sprawie refundacji i dofinansowania, w 10 zbadanych sprawach Prezydent Miasta powiadomił pisemnie (w postaci

²⁰ Wydruki z systemu Syriusz: „Raport z listy Doposażenie do 30 roku życia za 2020”, poz. od 1 do poz. 6, „Raport z listy Doposażenie powyżej 30 roku życia za 2020”, poz. 1, 2, 5 i 7.

²¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 1380.

papierowej) wnioskodawców o uwzględnieniu wniosku o zrefundowanie kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, w terminie 30 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku.

29. PUP w § 5 umów o refundację kosztów wyposażenia stanowiska pracy prawidłowo zabezpieczył wykorzystanie środków publicznych. Jako zabezpieczenie zastosowano weksel z poręczeniem wekslowym (aval) i gwarancją bankową, tj. formy przewidziane w § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie refundacji i dofinansowania. Określono też sytuacje, których zaistnienie skutkuje zwrotem refundacji.

30. Wypełniając zobowiązanie § 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie refundacji i dofinansowania, Prezydent Miasta określił w § 5 umów termin złożenia zabezpieczenia zwrotu refundacji w sposób niejednoznaczny, tj. niewskazujący konkretnego okresu na dokonanie ww. czynności.

Dyrektor PUP wyjaśnił²², że „Zgodnie z § 5 umowy o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy refundacja zostanie wypłacona po zawarciu umowy wraz z ustanowieniem zabezpieczenia wskazanego w dalszej części umowy. W związku z powyższym zabezpieczenie zwrotu refundacji dokonywana jest w okresie pomiędzy zawarciem umowy a przed dokonaniem wypłaty refundacji (...)”.

Wnioskodawcy złożyli zabezpieczenie zwrotu przyznanej refundacji przed wypłatą refundacji.

31. We wszystkich zbadanych umowach zastrzeżono pracownikom PUP prawo do:

- dokonania przez Urząd stwierdzenia utworzenia stanowiska pracy, jego wyposażenia lub doposażenia w miejscu zatrudnienia (§ 7 ust. 2 umowy),
- weryfikacji przestrzegania ustaleń w nich zawartych poprzez przeprowadzenie wizyty monitorującej w miejscu zatrudnienia (§ 11 ust. 2 umowy).

Jednocześnie Urząd zobowiązał się (§ 4 ust. 1 umowy) do zweryfikowania utworzonego stanowiska pracy w miejscu zatrudnienia w terminie 30 dni od daty przedłożenia kompletnego rozliczenia.

32. Stosownie do § 5 ust. 4 rozporządzenia w sprawie refundacji i dofinansowania, Prezydent Miasta, przed dokonaniem refundacji i skierowaniem bezrobotnego do pracy, stwierdził utworzenie stanowiska pracy. Pracownicy PUP wydający bezrobotnym skierowania do pracy nie posiadali upoważnienia, o którym mowa w art. 9 ust. 7 ustawy, co było działaniem nieprawidłowym.

Dyrektor PUP wyjaśnił²³: „(...) Wydanie skierowania przez pośrednika pracy, stanowi sensu stricto czynność materialno-techniczną i nie jest czynnością prawną. Zatem nie jest czynnością skierowaną bezpośrednio na wywołanie skutków prawnych, choć pośrednio może oddziaływać na sferę praw i obowiązków osoby bezrobotnej. Dlatego też czynność związana z wydaniem skierowania dokonywana jest przez pośredników pracy, którzy realizują zadania usług rynku pracy, wynikające z ustawy. (...) Dyrektor Urzędu, działający w imieniu starosty podejmuje czynność prawną, w celu wywołania bezpośrednich skutków prawnych, w tym nawiązania stosunku prawnego przez przyznanie pracodawcy dofinansowania do zatrudnienia osoby bezrobotnej, zawierając umowę z pracodawcą. Czynność związaną z wydaniem skierowania (...), jako czynność materialno-techniczną dokonywaną przez pośredników pracy, której celem w efekcie jest doprowadzenie do „zarezerwowanej” dla Dyrektora Urzędu, działającego w imieniu starosty, czynności prawnej - zawarcia umowy. Zatem Dyrektor Urzędu z upoważnienia starosty podpisuje umowę, wynikiem której jest złożona przez pracodawcę oferta pracy, na którą pracownik Urzędu, w ramach swoich obowiązków służbowych zdefiniowanych w zakresie obowiązków, kieruje osoby bezrobotne.”

Należy zauważyć, że zgodnie z § 5 ust. 4 rozporządzenia w sprawie refundacji i dofinansowania, to starosta²⁴ przed dokonaniem wypłaty refundacji i skierowaniem bezrobotnego do pracy stwierdza utworzenie stanowiska pracy, jego wyposażenie lub doposażenie. W związku z powyższym, pracownicy PUP wydający skierowanie do pracy dla osoby bezrobotnej, powinni posiadać upoważnienia, o których mowa w art. 9 ust. 7 ustawy, ponieważ działają w imieniu Prezydenta Miasta i załatwiają sprawy w jego imieniu w ramach realizowanych zadań wynikających z ustawy.

²² Pismo Dyrektora PUP we Wrocławiu z 15.10.2021 r., znak: KO.0921.3.6.2021.

²³ Pismo Dyrektora PUP we Wrocławiu z 29.09.2021 r., znak: KO.0921.3.3.2021, e-mail z 9.11.2021 r. Kierownika Działu Instrumentów Rynku Pracy.

²⁴ Tj. Prezydent Miasta.

33. Przyznane przez Prezydenta Miasta, podmiotom uprawnionym, środki FP na refundację kosztów wyposażenia stanowiska pracy nie były wyższe niż 6-krotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu zawarcia umowy, o której mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 i ust. 5 ustawy. Urząd wypłacił refundację w kwotach nie wyższych niż ustalono w § 1 ust. 2 umów.

34. Wypełniając obowiązek określony w § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie refundacji i dofinansowania, w 9 z 10 zbadanych spraw, podmioty przedłożyły rozliczenie zawierające zestawienie kwot wydatkowanych od dnia zawarcia umowy o refundację na poszczególne wydatki ujęte w szczegółowej specyfikacji. W 1 przypadku²⁵ pracodawca zakupił sprzęt i opłacił 1 fakturę przed podpisaniem umowy. Urząd nie uznał powyższego wydatku i obniżył kwotę refundacji, co było zgodne z ww. przepisem rozporządzenia oraz § 4 ust. 3 umowy.

35. We wszystkich 10 zbadanych sprawach, pracodawcy przedłożyli rozliczenia w terminie określonym w umowie (§ 7 ust.1).

36. Zgodnie z wymogiem określonym w § 5 ust. 5 rozporządzenia w sprawie refundacji i dofinansowania, w rozliczeniu były wykazane kwoty wydatków z uwzględnieniem podatku od towarów i usług. Rozliczenia zawierały informacje o przysługującym prawie do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub prawie do zwrotu podatku naliczonego.

37. Zwrot równowartości odliczonego lub zwróconego podatku od towarów i usług zakupionych w ramach zbadanych refundacji dotyczył 4 przypadków i wyniósł 15 746,58 zł. W 1 przypadku PUP zwrócił pracodawcy nadpłatę podatku VAT w wysokości 0,01 zł.

38. W 10 zbadanych sprawach, nie odnotowano przypadku zwrotu środków z FP otrzymanych na refundację wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

39. Zgodnie z § 5 ust. 6 rozporządzenia w sprawie refundacji i dofinansowania, Urząd w trakcie trwania umów o refundację kosztów wyposażenia stanowiska pracy, dokonywał oceny prawidłowości ich wykonania, m.in. poprzez weryfikację dokumentów przedkładanych wraz z rozliczeniem (analiza faktur i dowodów zapłaty, umów o pracę, wydruków z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej²⁶).

40. We wszystkich zbadanych 10 umowach Urząd dokonał rozliczenia i wypłacił refundację. Pracodawcy przedłożyli wymagane umową dokumenty (§ 7 ust. 6 i 7), tj.: umowę o pracę, druk ZUS ZUA, skierowanie oraz oświadczenie. Na dzień kontroli we wszystkich zbadanych sprawach nie upłynął okres do weryfikacji dokumentacji utrzymania przez okres co najmniej 24 miesięcy stanowiska pracy.

[Akta kontroli: 3 808-5 345, 11 663-11 680, 11 743-11 786]

V.Prawidłowość wydatkowania środków FP w ramach dofinansowania podjęcia działalności gospodarczej

41. W 2020 r., 6 osobom przyznano dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej ze środków FP. Badaniem objęto całość spraw²⁷.

42. Dokumentacja związana z organizacją i realizacją zbadanych spraw o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej zawierała m.in.:

- prawidłowo wypełnione wnioski o dofinansowanie działalności gospodarczej zawierające dane, oświadczenia, informacje i zaświadczenia, w tym dotyczące pomocy de minimis, określone w § 6 ust. 2, 3 i 5 rozporządzenia w sprawie refundacji i dofinansowania oraz informacje Urzędu potwierdzające spełnienie przez bezrobotnego warunków, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie refundacji i dofinansowania,
- umowy o dofinansowanie uwzględniające elementy określone w § 8 ust. 2 rozporządzenia w sprawie refundacji i dofinansowania.

²⁵ UmDop/20/0018.

²⁶ Dalej: CEIDG.

²⁷ Wydruki z systemu SyriuszStd raporty pn.: „dotacje osoby do 30 r. ż.” (Lp.1-2) oraz „dotacje osoby powyżej 30 r. ż.” (Lp.1-4).

43. Stosownie do § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie refundacji i dofinansowania, osoby bezrobotne zamierzające podjąć działalność gospodarczą, złożyły wniosek o dofinansowanie działalności do PUP właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu.

44. Wypełniając zobowiązanie § 7 ust. 4 rozporządzenia w sprawie refundacji i dofinansowania, w 6 zbadanych przypadkach Prezydent Miasta, w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, powiadomił wnioskodawców, w formie pisemnej w postaci papierowej, o sposobie jego rozpatrzenia.

45. W § 3 umów o dofinansowanie, PUP prawidłowo zabezpieczył wykorzystanie środków publicznych. Formy zabezpieczeń wskazane w umowach (poręczenie, weksel in blanco z poręczeniem wekslowym aval) były zgodne z formami zabezpieczeń wymienionymi w § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie refundacji i dofinansowania.

Stosownie do § 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie refundacji i dofinansowania, Prezydent Miasta określił termin złożenia zabezpieczenia zwrotu dofinansowania. Wnioskodawcy złożyli zabezpieczenie zwrotu przyznanego dofinansowania w wymaganym terminie.

46. Prezydent Miasta przyznał osobom bezrobotnym środki FP na dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej w wysokości nie wyższej niż wymieniona w art. 46 ust. 1 pkt 2 i ust. 5 ustawy, 6-krotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu zawarcia umowy. Urząd wypłacił dofinansowanie w kwotach zgodnych z rozliczeniami i nie wyższych niż ustalono w § 2 ust. 1 umów o dofinansowanie.

47. Stosownie do § 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie refundacji i dofinansowania oraz § 3 pkt 5 umów o dofinansowanie, we wszystkich zbadanych sprawach, wnioskodawcy dostarczyli rozliczenie przyznanej dotacji w terminie określonym w § 8 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie refundacji i dofinansowania, tj. 2 miesiące od dnia podjęcia działalności gospodarczej.

48. W 4 z 6 zbadanych przypadków, na wniosek beneficjenta, Prezydent Miasta wypełniając zobowiązanie określone w § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie refundacji i dofinansowania, uznał za prawidłowo poniesione wydatki odbiegające od wydatków zawartych w szczegółowej specyfikacji, a mieszczących się w kwocie przyznanego dofinansowania.

49. Zbadane rozliczenia spełniły wymogi określone w § 9 ust. 4 rozporządzenia w sprawie refundacji i dofinansowania. W badanym okresie w PUP stosowano wzór rozliczenia stanowiący załącznik nr 1 do umowy o dofinansowanie, który zawierał elementy wskazane w ww. przepisie.

50. W 1 przypadku²⁸ dotowana zwróciła otrzymane a niewydatkowane dofinansowanie na podjęcie działalności gospodarczej w łącznej kwocie 770,87 zł, w terminie określonym w § 9 ust. 3 rozporządzenia w sprawie refundacji i dofinansowania.

51. W umowie o dofinansowanie wnioskodawcy zobowiązali się do:

- prowadzenia działalności gospodarczej przez okres co najmniej 12 miesięcy – § 2 ust. 3 umowy,
- powiadamiania Urzędu o każdej zmianie dotyczącej prowadzenia działalności, w terminie 14 dni od powstania tych zmian – § 2 ust. 9 umowy.

52. Realizując § 9 ust. 5 rozporządzenia w sprawie refundacji i dofinansowania, Prezydent Miasta dokonał oceny prawidłowości wykonywania umów, w tym faktycznego prowadzenia działalności gospodarczej przez beneficjentów w oparciu o: protokoły z przeprowadzonych wizyt monitorujących, zaświadczenia z Urzędu Skarbowego i inne dokumenty podatkowe, wydruki wykazów podmiotów zarejestrowanych jako podatnicy VAT, niezarejestrowanych oraz wykreślonych i przywróconych do rejestru VAT, dokumenty z ZUS, wydruki CEIDG.

We wszystkich zbadanych umowach (§ 5 ust. 7) dotowani zobowiązali się do umożliwienia, pracownikom Urzędu, przeprowadzenia wizyty monitorującej w siedzibie firmy oraz miejscu prowadzenia działalności gospodarczej. W 5 spośród 6 zbadanych umów, Urząd przeprowadził wizyty

²⁸ UmDzGosOg/000/20/82. Wg stanu na 29.10.2021 r.

monitorujące w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej, a w 1 sprawie dokonał weryfikacji prowadzenia działalności gospodarczej na podstawie fotografii.

Na dzień prowadzenia kontroli²⁹ 4 umowy³⁰ były w trakcie realizacji, tj. nie upłynął termin na weryfikację 12 miesięcznego okresu prowadzenia działalności gospodarczej, o którym mowa w § 5 ust. 6 umowy. W 1 przypadku umowa została zakończona zgodnie z jej postanowieniami, a w 1 sprawie umowa nie została rozliczona, pomimo upływu okresu jej obowiązywania.

W 1 sprawie³¹ Urząd uznał za prawidłowe rozliczenie wydatkowanych środków po 7 miesiącach od daty wpływu kompletnego rozliczenia. W 2. sprawie³², PUP dokonał oceny rozliczenia w zakresie zobowiązań wskazanych w § 5 umowy o dofinansowanie i wezwał do uzupełnienia jego braków, po 8 miesiącach od wpływu rozliczenia. Dotowany nie uzupełnił braków w dokumentacji, w terminie wskazanym przez Urząd³³. Po ponownym wezwaniu przez PUP, dotowany złożył prawidłowe dokumenty³⁴, wobec czego Urząd dokonał wstępnego rozliczenia umowy.

Dyrektor PUP wyjaśnił³⁵, że „(...) żaden z obowiązujących przepisów regulujących przyznawanie i rozliczanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej nie określa terminu, w jakim Urząd byłby zobowiązany do rozliczenia przyznanych jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej i poinformowania o powyższym dotowanego(...)”. Ze względu na nieprzerwaną pracę Urzędu związaną z realizacją instrumentów pomocy wprowadzonych ustawą o COVID-19, Urząd dokonał analizy dokumentów przedłożonych do rozliczenia przyznanej kwoty w najszybszym możliwym terminie.

W 3. sprawie³⁶ umowa nie została rozliczona i zakończona, pomimo upływu okresu wskazanego w § 5 ust. 6 umowy, do przedłożenia dokumentów będących podstawą uznania, że dotowana prowadziła w sposób nieprzerwany działalność gospodarczą przez okres 12 miesięcy. Beneficjent złożył³⁷ rozliczenie z potwierdzeniem wydatkowania środków na podjęcie działalności gospodarczej, które do dnia wykonywania czynności kontrolnych³⁸ (tj. 18 miesięcy od wpływu rozliczenia do Urzędu) nie zostało zatwierdzone, a umowa nie została zakończona ze względu na brak zaświadczenia o niezaleganiu lub istnieniu zaległości względem ZUS.

Dyrektor PUP wyjaśnił³⁹, że „(...) Urząd wstępnie rozliczył zakupy dokonane w ramach zawartej umowy, przeprowadził wizytę monitorującą (...). W wyniku rozmowy telefonicznej przeprowadzonej przez pracownika merytorycznego, dotowana w dniu 28.10.2021 r. przesłała (...) pismo zawierające wyjaśnienia w kwestii braku przedłożenia dokumentu wymaganego w § 5 ust. 6 pkt a) umowy o dofinansowanie, załączając ponownie dokumenty, które otrzymała z ZUS oraz potwierdzenia prowadzonej korespondencji. (...) dotowana poinformowała, że w dniu 28.10.2021 r. kolejny raz wystąpiła do ZUS o wydanie zaświadczenia o niezaleganiu lub istnieniu zaległości”.

Działanie Urzędu polegające na wykonywaniu czynności związanych z weryfikacją realizowanych umów w dużym odstępie czasu⁴⁰, skutkowało długotrwałym ich rozliczaniem umów, jak również nierozliczeniem jednej umowy⁴¹. Mając pełną świadomość dotyczącą wzmożonych czynności związanych z realizacją zadań tarczy antykrzysowej, należy zwrócić uwagę, że nie powinny one w tak znaczący sposób wpływać na sprawną realizację zadań.

²⁹ Wg stanu na 30.09.2021 r.

³⁰ Z 6 zbadanych umów.

³¹ UmDzGosOg/000/20/5, wpływ rozliczenia do PUP 18.12.2020 r. Rozliczenie przez PUP 19.07.2021 r.

³² UmDzGosOg/000/20/4, wpływ rozliczenia do PUP 25.11.2020 r. Pismo PUP z 16.07.2021 r.

³³ 30 dni.

³⁴ 4.10.2021 r.

³⁵ Pismo Dyrektora PUP we Wrocławiu z 13.10.2021 r., znak: KO.0921.3.5.2021.

³⁶ UmDzGosOg/000/20/82.

³⁷ W dniu 17.04.2020 r.

³⁸ Wg stanu na 30.09.2021 r.

³⁹ Tamże. Pismo Dyrektora PUP we Wrocławiu z 29.10.2021 r., znak: KO.0921.3.7.2021.

⁴⁰ Nawet 8 miesięcy.

⁴¹ Przez okres 18 miesięcy.

VI. Prawdliwość wydatkowania środków FP w ramach prac interwencyjnych

53. Badaniem objęto dokumentację 10 spraw⁴², w ramach prac interwencyjnych spośród 22, w których w 2020 r. wydatkowano środki FP.

54. W myśl § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie organizowania prac interwencyjnych i robót publicznych oraz jednorazowej refundacji kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne⁴³ (dalej: rozporządzenie w sprawie prac), we wszystkich zbadanych sprawach z wnioskiem o organizację prac interwencyjnych do Urzędu wystąpili pracodawcy w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 25 ustawy.

55. Wnioski o organizację prac interwencyjnych zawierały wymagane dane, oświadczenia i zaświadczenia (w tym dotyczące pomocy *de minimis*) wymienione w § 4 ust. 3, 5 i 6 rozporządzenia w sprawie prac.

56. We wszystkich zbadanych sprawach, Prezydent Miasta poinformował wnioskodawców, w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o organizowanie prac interwencyjnych, o jego rozpatrzeniu i podjętej decyzji, wypełniając tym samym zobowiązanie wynikające z § 4 ust. 8 rozporządzenia w sprawie prac.

57. W 2 sprawach PUP wezwał wnioskodawców do uzupełnienia nieprawidłowo wypełnionych lub niekompletnych wniosków o organizowanie prac interwencyjnych, wyznaczając co najmniej 7-dniowy termin na ich uzupełnienie, co było zgodne z § 4 ust. 9 rozporządzenia w sprawie prac. Wnioskodawcy uzupełnili braki w terminie.

58. Zgodnie z § 5 ust. 1 i 3 rozporządzenia w sprawie prac, Prezydent Miasta zawarł z pracodawcami umowy o organizowanie prac interwencyjnych, które zawierały, w § 4 pkt 4, wymagane elementy i zobowiązanie do zwrotu otrzymanej refundacji części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od całości kwoty udzielonej pomocy od dnia wypłaty pierwszej kwoty udostępnionych środków, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania Urzędu w przypadku złożenia niezgodnych z prawdą informacji, zaświadczeń lub oświadczeń w zakresie, o którym mowa w art. 37 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

59. W 9 z 10 spraw zrealizowanych na podstawie art. 51 ust. 1 ustawy, Prezydent Miasta zwrócił pracodawcom, którzy zatrudnili skierowanego bezrobotnego w ramach prac interwencyjnych na okres do 6 miesięcy oraz złożyli wymagany § 6 ust. 1a umowy⁴⁴ o organizowanie prac interwencyjnych kompletny *Wniosek o zwrot poniesionych kosztów w związku z zatrudnieniem bezrobotnego w ramach prac interwencyjnych*, część kosztów poniesionych na wynagrodzenia oraz składki na ubezpieczenia społeczne w wysokości uprzednio uzgodnionej. W 1 sprawie⁴⁵ PUP nie dokonał refundacji za czerwiec 2020 r., a umowa na dzień kontroli była w trakcie realizacji, z powodu nieprzedłożenia przez wnioskodawcę kompletnej dokumentacji.

60. W 1 sprawie, zrealizowanej na podstawie art. 56 ust. 2 ustawy, Prezydent Miasta zwrócił z FP poniesione przez pracodawcę koszty wypłaconego mu wynagrodzenia oraz opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości uprzednio uzgodnionej, nieprzekraczającej jednak minimalnego wynagrodzenia za pracę i składek na ubezpieczenia społeczne od tego wynagrodzenia.

61. We wszystkich 10 zbadanych sprawach pracodawcy, u których skierowani bezrobotni wykonywali prace interwencyjne zawarli z bezrobotnymi umowy o pracę, stosownie do § 6 rozporządzenia w sprawie prac.

⁴² Nr. umów wybrane z systemu SyriuszStd: UMPI/19/0058, UMPI/20/0017, UMPI/19/0031, UMPI/19/0022, UMPI/20/0013, UMPI/19/0041, UMPI/19/0049, UMPI/19/0052, UMPI/19/0059, UMPI/19/0033. Wg: Raportu z listy pn. „Prace interwencyjne do 30 roku życia za 2020 r.”

⁴³ Dz.U. z 2014 r. poz. 864.

⁴⁴ Dla umowy UMPI/19/0033/Algorytm odpowiednio § 5 ust. 1.

⁴⁵ UMPI/19/0059/Algorytm.

62. W zbadanych sprawach nie wystąpiły przypadki wypłaty pracodawcom jednorazowej refundacji wynagrodzenia, o której mowa w art. 51 ust. 4 ustawy. Do Urzędu nie wpłynął wniosek pracodawcy w tym zakresie.

63. Stosownie do art. 51 ust. 5 ustawy, Prezydent Miasta, kierując bezrobotnego do prac interwencyjnych, brał pod uwagę jego wiek, stan zdrowia oraz rodzaje uprzednio wykonywanej pracy. Urząd realizował powyższe działanie w oparciu o analizę danych osoby bezrobotnej w systemie teleinformatycznym Syriusz.

W 10 zbadanych sprawach, skierowania dla osób bezrobotnych wydali pracownicy PUP nieposiadający upoważnienia, o którym mowa w art. 9 ust. 7 ustawy.

Dyrektor PUP udzielił analogicznych wyjaśnień, dotyczących braku upoważnień dla pracowników wydających ww. skierowania, jak w pkt 32 niniejszego dokumentu.

Zgodnie z art. 51 ust. 5 ustawy, to starosta kieruje bezrobotnego do prac interwencyjnych. Pracownicy PUP wydający skierowanie do pracy dla osoby bezrobotnej w ramach prac interwencyjnych, powinni posiadać upoważnienia, o których mowa w art. 9 ust. 7 ustawy, ponieważ działają w imieniu Prezydenta Miasta i załatwiają sprawy w ramach realizowanych zadań wynikających z ustawy. Stosownie do art. 9 ust. 7 ustawy, starosta może, w formie pisemnej, upoważnić dyrektora powiatowego urzędu pracy lub na jego wniosek innych pracowników tego urzędu do załatwiania w imieniu starosty spraw. W związku z tym, brak upoważnienia dla pracowników wydających skierowanie w ramach art. 51 ust. 5 ustawy, było działaniem nieprawidłowym.

64. W 9 z 10 zrealizowanych umów, pracodawcy, stosownie do art. 51 ust. 6 ustawy oraz § 2 ust.1 zawartej umowy o organizowanie prac interwencyjnych, utrzymywali w zatrudnieniu skierowanego bezrobotnego przez okres 3 miesięcy po zakończeniu refundacji wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne. W 1 przypadku⁴⁶, na dzień przeprowadzenia czynności kontrolnych⁴⁷, pracodawca nie przedłożył wymaganego umową oświadczenia potwierdzającego zatrudnienie.

65. W 10 zbadanych sprawach, PUP zweryfikował wykonanie zobowiązania pracodawcy do utrzymania w zatrudnieniu skierowanego bezrobotnego przez okres 3 miesięcy po zakończeniu refundacji wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne, poprzez monitoring raportów ZUS-DRA/DRC, potwierdzających zarówno okresy i podstawy ubezpieczenia społecznego, jak również okresy zatrudnienia, z poniższymi zastrzeżeniami.

W 1 sprawie⁴⁸, zgodnie z § 3 ust. 2 umowy, pracodawca złożył w terminie⁴⁹ dokumentację potwierdzającą zatrudnienie bezrobotnego przez okres objęty refundacją, tj. 6 miesięcy oraz 3 miesiące po zakończeniu refundacji. Dokumentacja zawierała braki formalne, o czym Urząd poinformował pracodawcę i wezwał do ich uzupełnienia⁵⁰ 13 miesięcy od złożenia rozliczenia.

Dyrektor PUP wyjaśnił⁵¹, że „Przedmiotowa umowa została zakończona w dniu 21.09.2021 roku z uwagi na to, że w dniu 13.07.2021 roku tut. Urząd wezwał Pracodawcę do złożenia wyjaśnień, które wpłynęły do tut. Urzędu w dniu 09.08.2021 roku. (...) Wojewoda Dolnośląski wydał w dniu 31.03.2021 r. polecenie Starostom na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem, zwalczaniem COVID-19 (...) w zakresie nieprzerwanej pracy powiatowych urzędów pracy związanej: - z realizacją instrumentów pomocy wprowadzonych przepisami ustawy (...) o zmianie niektórych ustaw w zakresie systemu ochrony zdrowia związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, - rejestracją osób bezrobotnych. Mając na względzie ww. pismo i polecenie Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu skierował możliwie jak największą ilość kadry do realizacji ww. zadań”.

W 2. przypadku⁵² pracodawca stosownie do § 4 ust. 2 umowy zobowiązany był dostarczyć dokumenty

⁴⁶ UMPI/19/0059/Algorytm.

⁴⁷ Wg stanu na 30.09.2021 r.

⁴⁸ UMPI/19/0033/Algorytm.

⁴⁹ 12.06.2020 r.

⁵⁰ 13.07.2021 r.

⁵¹ Pismo Dyrektora PUP we Wrocławiu z 29.09.2021 r., znak: KO.0921.3.3.2021.

⁵² UMPI/19/0022/Algorytm.

potwierdzające 3 miesięczny okres zatrudnienia po zakończeniu refundacji, w terminie 10 miesięcy od dnia zatrudnienia bezrobotnego. Dokumenty rozliczeniowe pracodawca złożył z niedochowaniem ww. terminu⁵³. Do czasu rozpoczęcia kontroli⁵⁴ w badanym zakresie Urząd nie podjął czynności mających na celu zweryfikowanie prawidłowości realizacji umowy, tj. 16 miesięcy od upływu terminu na złożenie ww. dokumentacji przez pracodawcę.

Dyrektor PUP wyjaśnił⁵⁵: „Pracodawca złożył po uprzedniej prośbie telefonicznej pracownika oświadczenie na podstawie § 4 ust. 2 umowy w miesiącu lipcu 2021 r., jednakże nie przedstawił dodatkowych wyjaśnień pisemnych dotyczących przyczyn złożenia dokumentu po terminie umownym. Mając na względzie, iż pracodawca ten dotrzymał warunku umowy w zakresie utrzymania zatrudnienia oraz fakt, iż działa on w branży turystycznej, która w szczególności została dotknięta ograniczeniami wynikającymi z ogłoszonej w roku 2020 pandemii, Urząd rozliczył umowę. Z uwagi na pandemię i ograniczenie kontaktów bezpośrednich Urząd sprawował nadzór nad realizacją umowy poprzez weryfikację dostępnych systemów informatycznych i rejestrów publicznych (CEIDG, REGON, integracja ZUS-PSZ w Syriuszu, Syriusz) m. in. czy osoba bezrobotna jest nadal zatrudniona i czy pracodawca nadal prowadzi działalność gospodarczą”.

W 3. sprawie⁵⁶ umowa nie została zrealizowana. Pracodawca, stosownie do § 4 ust. 2 umowy zobowiązany był do udokumentowania, w terminie do upływu 10 miesiąca od dnia zatrudnienia skierowanego bezrobotnego, utrzymania go w zatrudnieniu⁵⁷, poprzez dostarczenie do Urzędu raportów ZUS RCA i RSA oraz załącznika nr 1 - oświadczenia dotyczącego zatrudnienia. Raporty ZUS wpłynęły do PUP z uchybieniem ww. terminu⁵⁸. Na dzień kontroli⁵⁹ w aktach brak było ww. oświadczenia. Urząd zweryfikował przedłożone dokumenty 9 miesięcy od ich wpływu i wezwał⁶⁰ do ich uzupełnienia. Pracodawca nie złożył oświadczenia w ww. terminie, pomimo to Urząd nie wezwał pracodawcy do zwrotu środków.

Dyrektor PUP wyjaśnił⁶¹: „(...) W dniu 10.09.2021 r. pracodawca złożył stosowny druk oświadczenia, który wymagał uzupełnień (...). W dniu 15.09.2021 roku Urząd ponownie zwrócił się do pracodawcy z prośbą o uzupełnienie dokumentacji (oświadczenia) do zakończenia umowy. Do dnia dzisiejszego pracodawca nie skorygował oświadczenia”.

Niewystarczający sposób sprawowania nadzoru nad realizacją ww. umów, w tym duży odstęp czasu pomiędzy czynnościami wykonywanymi przez Urząd w danych sprawach spowodował długotrwałą ich realizację. Rozpatrywanie spraw dłużej, niż to konieczne dla ich wyjaśnienia lub uzupełnienia niezbędnego do zakończenia spraw i nadmiernie rozciągnięcie w czasie było działaniem nieprawidłowym Urzędu.

66. W zbadanych sprawach wystąpił 1 przypadek rozwiązania umowy o pracę przez skierowanego bezrobotnego, w trakcie okresu objętego refundacją. Zgodnie z art. 51 ust. 8 ustawy, Prezydent Miasta skierował na zwolnione stanowisko pracy innego bezrobotnego. Nie wystąpił przypadek odmowy przyjęcia skierowanego bezrobotnego na zwolnione stanowisko pracy, o której mowa w art. 51 ust. 9 ustawy.

67. W zbadanych sprawach⁶², nie wystąpiły przesłanki, powodujące obowiązek zwrotu uzyskanej pomocy wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od całości uzyskanej pomocy, o których mowa w art. 51 ust. 7 i 9 ustawy.

68. PUP sprawował nadzór, z wyżej opisanymi zastrzeżeniami, nad realizacją zbadanych umów o zorganizowanie prac interwencyjnych poprzez analizę składanych w każdym miesiącu danych we wnioskach o zwrot poniesionych kosztów w związku z zatrudnieniem bezrobotnych oraz analizę załączników określonych w § 6 ust. 1b-e⁶³ ww. umów, tj. uwierzytelnionych: list płac wraz

⁵³ Zatrudnienie - 6.05.2019 r. złożenie dokumentacji - 13.07.2021 r.

⁵⁴ Wg stanu na 12 lipca 2021 r.

⁵⁵ Pismo Dyrektora PUP we Wrocławiu z 29.09.2021 r., znak: KO.0921.3.3.2021.

⁵⁶ UMPI/19/0059/Algorytm.

⁵⁷ Do 23.10.2020 r.,

⁵⁸ 20.11.2020 r.

⁵⁹ 12.07.2021 r.

⁶⁰ 13.07.2021 r.

⁶¹ Pismo Dyrektora PUP we Wrocławiu z 29.09.2021 r., znak: KO.0921.3.3.2021.

⁶² Na dzień kontroli, tj. 30.09.2021 r.

⁶³ Dla umowy UMPI/19/0033/Algorytm odpowiednio § 5.

z potwierdzeniem i datą odbioru wynagrodzenia lub z dowodem wypłaty (przelew); kserokopii zaświadczenia o niezaleganiu w opłatach składek ZUS, FGŚP; kserokopii prawidłowych miesięcznych deklaracji ZUS P DRA i ZUS P RSA; imiennych raportów miesięcznych za zatrudnionych bezrobotnych; druku rozliczenia za dany miesiąc (w przypadku nieobecności).

[Akta kontroli: 562-3 807, 11 663-11 738]

VII. Prawidłowość wydatkowania środków FP w ramach organizacji stażu

69. Do badania wybrano 10 spraw⁶⁴.

70. W 7 przypadkach organizatorem stażu był PUP, a w 3 podmiot uprawniony. Zgodnie z § 5 ust. 2 rozporządzenia w sprawie stażu, Urząd organizował staże na podstawie zaakceptowanego przez Dyrektora PUP programów stażu.

71. W badanym okresie w Urzędzie stosowano wzory: *Wniosku dotyczącego organizacji stażu dla skierowanych bezrobotnych zgodnie z ustawą wraz z programem stażu*⁶⁵, programu stażu organizowanego w PUP oraz umowy stażowej.

72. Wzór wniosku dotyczącego organizacji stażu, jak również zbadane wnioski złożone przez podmioty określone w art. 53 ust. 1 ustawy, zawierały elementy wskazane w § 1 ust. 1 rozporządzenia w sprawie stażu.

73. Zbadane programy stażu nie spełniały wszystkich wymogów określonych w art. 53 ust. 4 ustawy. 7 z 10 programów stażu⁶⁶ nie uwzględniało sposobu potwierdzenia nabytych kwalifikacji lub umiejętności zawodowych oraz uzupełnionego wiersza pn. „w zawodzie z zgodnie z klasyfikacją zawodów i specjalności – wypełnia PUP (...)”, co było niezgodne z art. 53 ust. 4 pkt 1 i 4 ustawy. W 3 przypadkach organizatorzy stażu nie zawarli w programach stażu danych opiekuna osoby objętej programem stażu, co naruszyło art. 53 ust. 4 pkt 5 ustawy.

Dyrektor PUP wyjaśnił⁶⁷, że: „(...) Druk programu stażu, który wypełniają kierownicy poszczególnych działów w tut. Urzędzie Pracy zawsze ma określone stanowisko pracy na podstawie którego w systemie Syriusz pracownicy Urzędu wprowadzają nazwę zawodu lub specjalności. Pomimo braku zapisu o sposobie nabytych kwalifikacji lub umiejętności zawodowych po zakończeniu stażu osoba bezrobotna otrzymuje opinię, która te informacje zawiera.”

W kwestii braku danych opiekuna Dyrektor PUP wyjaśnił⁶⁸, że „Dane opiekuna stażu od momentu wejścia w życie ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych zostały przeniesione z programu stażu do części E wniosku o organizację stażu. Z uwagi na przedstawianie ofert stażu każdej zainteresowanej osobie bezrobotnej. Osoba bezrobotna zapoznaje się z danymi opiekuna po akceptacji przez Organizatora stażu.”

74. Stosownie do § 4 rozporządzenia w sprawie stażu, starosta przed skierowaniem bezrobotnego do odbycia stażu może skierować go na badania lekarskie, o których mowa w art. 2 ust. 3 ustawy. W 10 zbadanych sprawach skierowania na staż oraz na badania lekarskie wydali pracownicy nieposiadający upoważnienia, o którym mowa w art. 9 ust. 7 ustawy.

Urząd w zakresie braku upoważnienia udzielił analogicznych wyjaśnień, jak w pkt 32 niniejszego dokumentu.

75. Okoliczności wykluczające odbywanie stażu przez bezrobotnego zostały wskazane w § 1 ust. 3 rozporządzenia w sprawie stażu. Stwierdzono, że wszystkie osoby, którym wydano skierowanie do odbycia stażu u Organizatora spełniły warunki do jego otrzymania.

⁶⁴ Wydruk z systemu Syriusz pn. „Raport złożony, staże 2020 rok z programu 000 poniżej 30 r. ż. (poz.1-5) z „Raport złożony, staże 2020 rok z programu 000 powyżej 30 r. ż. (poz. 2 - 6).

⁶⁵ Dalej: wniosek dotyczący organizacji stażu.

⁶⁶ Program stażu organizowanego w PUP.

⁶⁷ Pismo Dyrektora PUP we Wrocławiu z 17.08.2021 r.

⁶⁸ Pismo Dyrektora PUP we Wrocławiu z 23.09.2021 r., znak: KO.0921.3.2.2021.

76. Zgodnie z art. 53 ust. 2 ustawy okres odbycia stażu bezrobotnych, którzy nie ukończyli 30. roku życia, nie przekroczył 12 miesięcy.

77. Wszystkie 3 zbadane umowy stażowe⁶⁹, o których mowa w art. 53 ust. 4 ustawy, zostały zawarte pomiędzy Prezydentem Miasta a uprawnionymi podmiotami i zawierały elementy wyszczególnione w § 5 ust. 1 pkt 1-9 rozporządzenia w sprawie stażu.

78. 2 z 3 zbadanych umów stażowych zawierały w § 4 ust.1 lit. t zobowiązanie pracodawcy do zatrudnienia stażysty po zakończeniu stażu. Wzór umowy stażowej oraz § 5 w 2 zbadanych umowach zawierał nieprzewidziane ustawą zobowiązanie: „*niespełnienie warunku wynikającego z zapisu § 4 ust. 1 lit. t i u uniemożliwi organizatorowi korzystanie ze wsparcia udzielonego przez Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu (...) i spowoduje obowiązek dokonania przez Organizatora w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania, zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi na konto bankowe Urzędu Pracy poniesionych na organizację stażu kosztów, w tym wypłaconych bezrobotnemu stypendiów wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne*”.

W 2 przypadkach organizatorzy stażu nie wywiązali się z obowiązku zatrudnienia. W 1. przypadku⁷⁰ organizator wystąpił z prośbą o wyrażenie zgody na odstąpienie od obowiązku zatrudnienia. Urząd zgodnie z § 17 umowy stażowej wyraził zgodę na odstąpienie od obowiązku zatrudnienia. W 2. przypadku⁷¹ organizator stażu wystawił negatywną opinię o odbytym stażu i zrezygnował z zatrudnienia stażystki, co umotywował brakiem dostatecznych umiejętności. Urząd uwzględnił wyjaśnienia organizatora stażu i zakończył umowę. Jednocześnie poinformował organizatora stażu, że naruszenie postanowień umowy może uniemożliwić korzystanie w przyszłości ze wsparcia w ramach form aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych finansowanych przez PUP. Urząd nie wezwał organizatora do zwrotu środków, o których mowa w § 5 umowy.

Dyrektor Urzędu wyjaśnił⁷², że „*Umowa o organizację stażu jest umową cywilno - prawną, której treść każdy Urząd Pracy ustala w oparciu o aktualne obowiązujące przepisy oraz w celu osiągnięcia najlepszych efektów przy kreowaniu polityki lokalnego rynku pracy. Zapisy dotyczące zatrudnienia odnoszą się tylko do tych Organizatorów stażu, którzy deklarowali zatrudnienie po stażu. Organizator stażu przed podpisaniem umowy ma możliwość zapoznania z jej warunkami i wniesienia ewentualnych zastrzeżeń*”.

Należy zauważyć, że przepisy ustawy oraz akty wykonawcze nie obligują organizatora stażu do zatrudnienia stażysty po ukończeniu stażu oraz nie nakazują zwrotu środków w przypadku jego niezatrudnienia. Zawarcie w 2 zbadanych umowach stażowych obowiązku zwrotu środków przez organizatora stażu oraz brak dostatecznego nadzoru nad realizacją programu stażu i umów stażowych, należy ocenić jako działanie nieprawidłowe Urzędu.

Stosownie do art. 53 ust. 5 ustawy:

- obowiązek nadzoru nad odbywaniem stażu przez bezrobotnego był realizowany jedynie poprzez analizowanie dokumentacji dostarczanej do Urzędu (weryfikacja list obecności, wnioski o dzień wolny),

Kierownik Działu Rozwoju Zawodowego w PUP wyjaśnił⁷³: „*z uwagi na ogłoszoną w kraju w roku 2020 pandemię Urząd sprawował nadzór nad przebiegiem stażu poprzez comiesięczne weryfikowanie złożonych list obecności, które potwierdzały obecność na stażu osób bezrobotnych. (...) PUP nie przeprowadził żadnej kontroli. Ponadto, nie wpłynęły zgłoszenia nieprawidłowości w odbywaniu stażu zarówno ze strony Organizatorów oraz osób bezrobotnych*”.

⁶⁹ Stosownie do § 5 ust. 2 rozporządzenia w sprawie stażu, Starosta nie zawiera z organizatorem umowy, o której mowa w art. 53 ust. 4 ustawy, w przypadku organizowania stażu w powiatowych urzędach pracy i starostwach powiatowych, z tym że powiatowy urząd pracy lub starostwo powiatowe sporządza program stażu i realizuje staż zgodnie z przyjętym programem.

⁷⁰ UmStaz/20/0065/Algorytm z 14.02.2020.

⁷¹ RS.520.283.2020.

⁷² Pismo Dyrektora PUP we Wrocławiu z 23.09.2021 r., znak: KO.0921.3.2.2021.

⁷³ Pismo Kierownika Działu Rozwoju Zawodowego z 21.07.2021 r.

W 1 sprawie⁷⁴, bezrobotny został skierowany na 3 miesięczny staż. We wskazanym okresie stażysta przebywał na stażu przez 16 dni (14% zaplanowanego czasu). Analiza przedłożonej dokumentacji wykazała, że realizacja programu stażu była znacznie utrudniona a usprawiedliwiona nieobecność niosła ryzyko jego niezrealizowania, mimo to Urząd nie skorzystał z możliwości rozwiązania lub przedłużenia stażu i wydał pozytywną opinię o ukończonym stażu (nabytych praktycznie umiejętnościach) oraz zaświadczenie o ukończeniu stażu.

Dyrektor Urzędu wyjaśnił⁷⁵: „*Informujemy, że p. (...) została skierowana na 3 miesięczny staż (...). W tym czasie z uwagi na stan epidemii w kraju w związku z zamknięciem placówek oświatowych bezrobotna skorzystała z opieki na dziecko do lat 8. Opinia została wystawiona stażystce w oparciu o dni obecności na stażu i zadania z którymi w tym czasie zdążyła się zapoznać. Z uwagi na fakt, iż stan epidemii był zdarzeniem losowym i nie było wiadomo jak długo będzie trwał, Urząd liczył na kontynuację odbywania stażu przez osobę bezrobotną. Dlatego Urząd nie brał pod uwagę możliwości jego przerwania na podstawie § 9 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie stażu*”.

Zgodnie z § 9 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie stażu, starosta na wniosek organizatora lub z urzędu, po zasięgnięciu opinii organizatora i wysłuchaniu bezrobotnego, może pozbawić bezrobotnego możliwości kontynuowania stażu w przypadku usprawiedliwionej nieobecności uniemożliwiającej zrealizowanie programu stażu. Należy zauważyć, że cel stażu, jakim jest nabycie przez bezrobotnego umiejętności praktycznych do wykonywania pracy nie mógł zostać osiągnięty przez osobę bezrobotną w trakcie 16 z 90 zaplanowanych dni realizacji programu stażu. Wątpliwości budzi wydanie przez Urząd opinii i zaświadczenia o ukończeniu stażu

PUP występujący w roli organizatora stażu realizował zobowiązania wynikające z § 6 i 7 rozporządzenia w sprawie stażu.

- organizatorzy stażu po zakończeniu realizacji programu, wydali opinie zawierające informacje o zadaniach realizowanych przez bezrobotnego i umiejętnościach praktycznych pozyskanych w trakcie stażu.

Stosownie do § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie stażu, w 8 z 10 zbadanych sprawach, organizatorzy stażu wydali opinie w terminie wskazanym w § 6 ust. 1 pkt 9 tego rozporządzenia. W 2 sprawach opinie wpłynęły po terminie. Uchybienie terminu nie miało wpływu na realizację umowy. We wszystkich zbadanych 10 sprawach stażyści przedłożyli Prezydentowi Miasta ww. opinie wraz ze sporządzonym sprawozdaniem, o którym mowa w § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie stażu.

- zgodnie z § 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie stażu, Prezydent Miasta wydał bezrobotnym zaświadczenie o odbyciu stażu. Wszystkie zbadane 10 zaświadczeń nie zawierało danych, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 5 i 6 rozporządzenia w sprawie stażu, tj. adresu bezrobotnego odbywającego staż, imienia i nazwiska oraz zajmowanego stanowiska opiekuna bezrobotnego odbywającego staż.

Dyrektor PUP wyjaśnił⁷⁶, że „*Zaświadczenie wydawane jest wraz z załącznikiem, którym jest sprawozdanie. Sprawozdanie zawiera wszystkie dane, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 1 i 3-7 Rozporządzenia MPiPS z 20.08.2009 (...), tym samym czyniąc zadość wymogom zawartym w treści art. 10 ust. 2 cytowanego Rozporządzenia.*”

W § 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie stażu wskazano, że *starosta po zapoznaniu się z treścią sprawozdania, o którym mowa w § 6 ust. 2 pkt 4, i wydaniu zaświadczenia o odbyciu stażu zawierającego dane, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 1 i 3-7, zwraca bezrobotnemu opinię oraz sprawozdanie wraz z kopią programu stażu. Mając na uwadze, że ustawodawca wyodrębnia zaświadczenie i sprawozdanie jako 2 niezależne dokumenty oraz określa odmienne dane i informacje jakie mają być zawarte w zaświadczeniu i sprawozdaniu, nieujęcie danych, o których*

⁷⁴ RS.520.47.2020. Staż zrealizowany w PUP.

⁷⁵ Pismo Dyrektora PUP we Wrocławiu z 15.10.2021 r., znak: KO.0921.3.6.2021.

⁷⁶ Pismo Dyrektora PUP we Wrocławiu z 23.09.2021 r., znak: KO.0921.3.2.2021.

mowa w § 5 ust. 1 pkt 5 i 6 rozporządzenia w sprawie stażu było działaniem nieprawidłowym Urzędu.

79. Bezrobotnym w okresie odbywania stażu przyznano, zgodnie z art. 53 ust. 6 ustawy, prawo do stypendium w wysokości 120% kwoty zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy.

80. Zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie stażu, w 9 z 10 zbadanych spraw, Urząd wypłacił stypendium z dołu, za okresy miesięczne, w terminach ustalonych przez PUP, nie później niż w ciągu 14 dni od dnia upływu okresu, za który świadczenie było wypłacane. W 1 przypadku Urząd wypłacił stypendium z 1 dniowym opóźnieniem, co nie miało wpływu na realizację zadania.

81. Stosownie, do art. 53 ust. 6 ustawy, za okres przysługiwania stypendium Urząd nie wypłacał zasiłku dla osób bezrobotnych.

[Akta kontroli: 9 282-9 927, 10 807-10 834, 10 841-10 850, 11 138-11 247]

VIII. Prawdliwość wydatkowania środków FP w ramach bonu szkoleniowego

82. W 2020 r. Urząd zawarł 3⁷⁷ umowy w ramach bonu szkoleniowego. Badaniem objęto całość spraw osób objętych finansowaniem ze środków FP.

83. W 2020 r., w Urzędzie stosowano formularz *Wniosku o przyznanie bonu szkoleniowego osobie do 30 roku życia oraz wzór umowy o przyznanie bonu szkoleniowego*. Wzór umowy oraz zbadane 3 umowy zawierały w § 3 ust. 3 zobowiązanie do przedłożenia przez osoby bezrobotne, dowodów zapłaty za poniesione koszty przejazdu i zakwaterowania. W przypadku 1 umowy⁷⁸, § 3 ust. 2 zobowiązał osobę bezrobotną do pokrycia kosztów przejazdu i zakwaterowania we własnym zakresie.

Zastępca Dyrektora ds. Ewidencji i Świadczeń wyjaśniła⁷⁹, że „Zapis dot. konieczności przedstawienia dowodów zapłaty za poniesione koszty przejazdu i zakwaterowania związane z uczestnictwem w szkoleniu wynika z dbałości o racjonalne wydatkowanie środków publicznych. (...) W umowie zawarto powyższy zapis z uwagi na fakt, że Pani (...) nie wniosowała o zwrot ww. kosztów, a szkolenie odbywało się poza Wrocławiem i wymagało poniesienia kosztów z tytułu przejazdu i zakwaterowania”.

Zgodnie z art. 66k ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy, starosta finansuje koszty przejazdu na szkolenia i zakwaterowania w formie ryczałtu w określonej kwocie. Zobowiązanie przez Urząd osoby bezrobotnej do przedłożenia dowodów zapłaty za koszty poniesione ryczałtem lub do pokrycia kosztów przejazdu, do którego zobligowany był Prezydent Miasta, należy uznać za działanie nieprawidłowe Urzędu.

84. Wszystkie zbadane wnioski o przyznanie bonu szkoleniowego zostały złożone do PUP przez osoby uprawnione, wymienione w art. 66k ust. 1 ustawy. Wnioski zawierały oświadczenia wymagane § 78 ust. 4 rozporządzenia w Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy (dalej: rozporządzenie ws. usług rynku pracy)⁸⁰.

85. Stosownie do wymagań określonych w art. 66k ust. 2 ustawy, bony szkoleniowe zostały wydane na podstawie indywidualnych planów działania, a w 1 z 3 zbadanych przypadków w oparciu o *uprawdopodobnienie podjęcia zatrudnienia* po przebytych szkoleniu poprzez zawarcie deklaracji podjęcia działalności gospodarczej we *wniosku o przyznanie bonu szkoleniowego*. W 2 przypadkach⁸¹ wnioskodawcy nie uprawdopodobnili podjęcia zatrudnienia, a w 1 z tych spraw opinia doradcy zawodowego zawierała uwagę: „*pomimo braku uprawdopodobnienia zatrudnienia można przychylić się do (...) prośby*”.

⁷⁷ Wydruk: „Raport z listy pn. *Bon szkoleniowy miasto+ powiat do 30 roku życia za 2020 r.*”, Lp.:1-3.

⁷⁸ Umowa o przyznanie bonu szkoleniowego nr RS.4420.125.3.2020.JB.

⁷⁹ Pismo Zastępcy Dyrektora ds. Ewidencji i Świadczeń z 16.11.2021 r., znak: KO.0921.3.2.2021.

⁸⁰ Dz.U. z 2014 r. poz. 667.

⁸¹ RS.4420.125.3.2020.JB, RS.4420.151.2.2020.MS.

Dyrektor PUP wyjaśnił⁸²: „(...) informacja o podjęciu działalności gospodarczej znajduje się w opinii doradcy zawodowego. Podczas rozmowy doradczej bezrobotna przedstawiła swe plany zawodowe; (...) Informacja, w uzasadnieniu wniosku, o możliwości założenia działalności gospodarczej oraz możliwości podjęcia pracy (brak uprawdopodobnienia ze względu na obostrzenia związane z pandemią i zamknięciem basenów oraz pływalni)”.

Analiza dokumentacji wykazała brak deklaracji zatrudnienia w 2 zbadanych sprawach. Opinia doradcy nie stanowi uprawdopodobnienia przez bezrobotnego podjęcia zatrudnienia, o którym mowa w art. 66k ust. 2 ustawy. Mając na uwadze, że 1 z 2 warunków określonych łącznie w art. 66k ust. 2 ustawy nie został spełniony, działanie Urzędu polegające na przyznaniu bonu szkoleniowego w ww. sprawach było działaniem nieprawidłowym.

86. Prezydent Miasta nie określił terminu ważności bonu szkoleniowego, we wszystkich 3 zbadanych sprawach, co naruszyło art. 66k ust. 3 ustawy.

Dyrektor PUP wyjaśnił⁸³, że „Datę ważności bonu stanowi data zakończenia szkolenia, wskazana w podpisywanej z bezrobotnym umowie”.

Mając na uwadze, że ustawodawca w art. 66k ust. 3 ustawy obliguje wprost do wskazania terminu ważności bonu szkoleniowego, brak wypełnienia ww. normy było działaniem nieprawidłowym Urzędu.

87. W 3 zbadanych sprawach, Urząd dokonał wypłaty środków FP w terminie określonym w § 5 ust. 1 pkt 2 umowy zawartej pomiędzy Urzędem a Instytucją szkoleniową, na podstawie faktur prawidłowo wystawionych przez Instytucje szkoleniowe.

88. We wszystkich 3 sprawach związanych z przyznaniem bonów szkoleniowych, Prezydent Miasta zawarł umowę szkoleniową na podstawie § 79 ust. 5 rozporządzenia ws. usług rynku pracy. Umowy zawierały elementy wskazane w § 71 ust. 1 tego rozporządzenia. Ponadto, dokumentacja organizacji szkoleń w ramach bonu szkoleniowego obejmowała:

- programy szkoleń, uwzględniające treści określone w § 71 ust. 3 rozporządzenia ws. usług rynku pracy,
- zaświadczenia potwierdzające ukończenie szkolenia, uwzględniające elementy wskazane w § 71 ust. 4 rozporządzenia ws. usług rynku pracy,
- przyznanie bonu szkoleniowego w formie umowy o przyznanie bonu szkoleniowego zawartej pomiędzy bezrobotnym a PUP, zgodnie z § 85 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia ws. usług rynku pracy.

89. Urząd skierował 3 osoby bezrobotne na szkolenia do instytucji posiadających aktualny wpis do rejestru instytucji szkoleniowych, co spełniało wymóg art. 20 ust. 1 ustawy.

90. Stosownie do art. 41 ust. 1b ustawy, PUP w 3 przypadkach zapewnił prawo wyboru świadczenia bezrobotnemu uprawnionemu w tym samym okresie do stypendium oraz zasiłku. W 3 zbadanych sprawach Urząd wypłacił uczestnikom szkoleń stypendia, których wysokość była zgodna z art. 41 ust. 3 ustawy.

[Akta kontroli: 6 504-7 005]

IX. Prawdliwość wydatkowania środków FP w ramach bonu stażowego

91. Badaniem objęto 1 sprawę⁸⁴ osoby, którą objęto finansowaniem w 2020 r. ze środków FP w ramach bonu stażowego.

⁸² Pismo Dyrektora PUP we Wrocławiu z 29.09.2021 r., znak: KO.0921.3.4.2021.

⁸³ Tamże.

⁸⁴ Wydruk: „Raport z listy Bon stażowy w 2020 r.” (Lp. 1).

92. W badanym okresie w Urzędzie stosowano druk wniosku o przyznanie bonu stażowego dla osoby bezrobotnej do 30. roku życia⁸⁵, zawierający w cz. II dane dotyczące wniosku o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu⁸⁶.

93. Zgodnie z art. 66l ust. 1 ustawy, na wniosek bezrobotnego do 30 roku życia starosta przyznał bon stażowy stanowiący gwarancję skierowania do odbycia stażu u pracodawcy wskazanego przez bezrobotnego na okres 6 miesięcy.

94. Stosownie do art. 66l ust. 2 ustawy, przyznanie bonu stażowego nastąpiło na podstawie indywidualnego planu działania. Pracodawca zobowiązał się do zatrudnienia bezrobotnego odbywającego u niego staż przez okres co najmniej 6 miesięcy po zakończonym stażu oraz złożył wniosek o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu na podstawie bonu stażowego przyznanego osobie bezrobotnej do 30. r. życia. Prezydent Miasta, wypełniając wymóg art. 66l ust. 3 ustawy, określił termin ważności bonu.

95. Wzór oraz zbadany wniosek o zawarcie umowy stażowej, złożony przez pracodawcę, uwzględnił elementy określone w § 1 ust. 1 rozporządzenia w sprawie stażu.

96. W zbadanym przypadku, po rozpatrzeniu wniosku o zawarcie umowy stażowej stanowiącego element wniosku o bon stażowy, Prezydent Miasta poinformował pisemnie organizatora stażu o sposobie jego rozpatrzenia w terminie, o którym mowa w § 3 rozporządzenia w sprawie stażu.

97. Umowa o zorganizowanie stażu⁸⁷, odbywanego w ramach bonu stażowego zawierała elementy wskazane w § 5 ust. 1 pkt 1-9 rozporządzenia w sprawie stażu. Program stażu zawarty we wniosku o bon stażowy stanowił integralną część umowy (§ 1 ust. 2) oraz zawierał 4 z 5 obligatoryjnych elementów wymienionych w art. 53 ust. 4 pkt 1- 4 ustawy. W programie stażu nie określono danych opiekuna osoby objętej programem stażu.

Dyrektor Urzędu wyjaśnił⁸⁸, że „(...) Dane opiekuna stażu od momentu wejścia w życie ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych zostały przeniesione z programu stażu do części b wniosku o wydanie bonu stażowego”.

Ustawodawca wskazał, w art. 53 ust. 4 ustawy, obligatoryjne elementy programu stażu. Urząd nie zawarł danych opiekuna osoby objętej programem stażu we wzorze programu stażu⁸⁹, co skutkowało nieujęciem w programie stażu tego elementu przez organizatora stażu i naruszyło art. 53 ust. 4 pkt 5 ustawy.

Stosownie do art. 53 ust. 5 ustawy:

- obowiązek nadzoru nad odbywaniem stażu przez bezrobotnego był realizowany poprzez analizowanie dokumentacji dostarczanej do Urzędu (m.in. comiesięczne rozliczanie list obecności),
- pracodawca po zakończeniu realizacji programu, o którym mowa w ust. 4, wydał opinię zawierającą informacje o zadaniach realizowanych przez bezrobotnego i umiejętnościach praktycznych pozyskanych w trakcie stażu,

Stosownie do § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie stażu, ww. opinia została przedłożona Prezydentowi Miasta wraz ze sporządzonym przez bezrobotnego sprawozdaniem, o którym mowa w § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie stażu. Sprawozdanie z przebiegu stażu zawierało podpis opiekuna bezrobotnego odbywającego staż, wymagany przepisem § 6 ust. 3 rozporządzenia w sprawie stażu.

- Prezydent Miasta wydał zaświadczenie o odbyciu stażu w ramach bonu stażowego.

Zgodnie z § 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie stażu, zaświadczenie o odbyciu stażu zawierało dane, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 1 i 3-7 rozporządzenia w sprawie stażu.

⁸⁵ Dalej: wniosek o bon stażowy.

⁸⁶ Dalej: wniosek o zawarcie umowy stażowej.

⁸⁷ O której mowa w art. 53 ust. 4 ustawy

⁸⁸ Tamże.

⁸⁹ Stanowiącego element wniosku o bon stażowy.

- 98.** W zbadanej sprawie, opiekun bezrobotnego odbywającego staż sprawował opiekę nad nie więcej niż trzema osobami bezrobotnymi odbywającymi staż, co było zgodne z § 6 ust. 4 rozporządzenia w sprawie stażu.
- 99.** Zgodnie z § 7 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie stażu, czas pracy osoby odbywającej staż nie przekraczał 8 godzin na dobę i 40 godzin tygodniowo oraz nie odbywała ona stażu w niedziele i święta, w porze nocnej, w systemie pracy zmianowej ani w godzinach nadliczbowych.
- 100.** Stosownie do art. 53 ust. 7a ustawy, na wniosek bezrobotnego odbywającego staż, pracodawca udzielił dni wolnych w wymiarze 2 dni za każde 30 dni kalendarzowych odbywania stażu. Za dni wolne wypłacono przysługujące stypendium.
- 101.** Stosownie do wymogów § 1 ust. 3 rozporządzenia w sprawie stażu, osoba bezrobotna nie odbywała ponownie stażu u tego samego organizatora na tym samym stanowisku pracy, na którym wcześniej odbywała staż, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy lub przygotowanie zawodowe dorosłych. PUP weryfikował brak wystąpienia negatywnych przesłanek na podstawie analizy danych w systemie teleinformatycznym Syriusz.⁹⁰
- 102.** Spełniając zobowiązanie § 4 rozporządzenia w sprawie stażu, przed skierowaniem bezrobotnego do odbycia stażu pracownik PUP skierował go na badania lekarskie, o których mowa w art. 2 ust. 3 ustawy. Pracownik wydający ww. skierowanie nie posiadał upoważnienia, o którym mowa w art. 9 ust. 7 ustawy. Dyrektor PUP udzielił analogicznych wyjaśnień, dotyczących braku upoważnień dla pracowników wydających skierowania w ramach organizacji staży, jak w pkt 32 niniejszego dokumentu.
- 103.** W ramach bonu stażowego, zgodnie z art. 66l ust. 6 pkt 1 i 2 ustawy, Prezydent Miasta sfinansował w prawidłowej wysokości i formie koszty przejazdu do i z miejsca odbywania stażu oraz niezbędnych badań lekarskich.
- 104.** W związku z rozpoczęciem stażu, zgodnie z art. 53 ust. 6 ustawy, Prezydent Miasta wydał decyzję o przyznaniu prawa do stypendium w wysokości stanowiącej 120% kwoty zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy. Stypendium zostało wypłacone zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie przyznawania dodatku aktywizacyjnego. W skontrolowanym przypadku nie miała miejsca wypłata zasiłku osobie pobierającej stypendium.
- 105.** W zbadanej sprawie z zakresu bonu stażowego, organizator stażu złożył listy obecności w terminie określonym w § 6 ust. 1 pkt 10 rozporządzenia w sprawie stażu oraz § 2 ust. 12 umowy.
- 106.** Zgodnie z art. 66l ust. 4 i 5 ustawy, Prezydent Miasta wypłacił premię w prawidłowej wysokości (zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy *de minimis*) pracodawcy, który zatrudnił bezrobotną przez deklarowany okres co najmniej 6 miesięcy po zakończonym stażu.

[Akta kontroli: 7 006-7 197]

X.Prawidłowość wydatkowania środków FP w ramach bonu zatrudnieniowego

107. W 2020 r. Prezydent Miasta zawarł 3 umowy dotyczące realizacji bonu zatrudnieniowego⁹¹, które objęto badaniem.

108. W badanym okresie w Urzędzie obowiązywał wzór *Wniosku o przyznanie bonu zatrudnieniowego dla osoby bezrobotnej do 30 roku życia*, umowy o przyznanie bonu na zatrudnienie zawieranej pomiędzy bezrobotnym a Urzędem⁹² oraz umowy dotyczącej zatrudnienia w ramach bonu na zatrudnienie⁹³.

Wzór umowy oraz 3 zbadane umowy o bon zatrudnieniowy zawierały w § 2 ust. 2 ograniczenie następującej treści: „*Urząd Pracy zobowiązuje się: (...) Zrealizować bon zatrudnieniowy poprzez zawarcie umowy dotyczącej refundacji części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenie społeczne*

⁹⁰ Dane z systemu SyriuszStd.

⁹¹ Wydruk z system Syriusz pn.: „Raport z listy Bon zatrudnieniowy 2020 r.” (poz. 1-3).

⁹² Dalej: umowa o bon na zatrudnienie.

⁹³ Dalej: umowa o zatrudnienie.

ze wskazanym przez Wnioskodawcę pracodawcą, u którego Wnioskodawca w okresie ostatnich 24 miesięcy przed zawarciem niniejszej umowy nie był zatrudniony i nie wykonywał innej pracy zarobkowej (...).”

Dyrektor PUP wyjaśnił⁹⁴, że aby ograniczyć praktykę powrotu osób do pracodawcy w celu ponownego zatrudnienia i finansowania tych miejsc pracy ze środków publicznych, wprowadził regulację polegającą na nierealizowaniu bonu zatrudnieniowego u pracodawcy, u którego wnioskodawcy świadczyli pracę w okresie 24 miesięcy przed podpisaniem umowy u tego samego pracodawcy.

Należy zauważyć, że ustawa nie wprowadziła ograniczenia, dla osób bezrobotnych wnioskujących o bon zatrudnieniowy, polegającego na niewykonywaniu przez nich pracy na rzecz pracodawcy, w okresie ostatnich 24 miesięcy przed zawarciem umowy z tym pracodawcą. Bon zatrudnieniowy jest instrumentem rynku pracy analogicznym do prac interwencyjnych, w których to Urząd nie ograniczył pracodawców i wnioskodawców ww. terminem. Wprowadzenie długiego okresu karencji (24 miesiące) może utrudnić osiągnięcie celu, jakim jest aktywizacja osób bezrobotnych.

109. Prezydent Miasta określił termin ważności bonu zatrudnieniowego w umowach o bon na zatrudnienie, spełniając wymóg określony w art. 66m ust. 4 ustawy.

110. Zgodnie z art. 66m ust. 1 ustawy, na wniosek bezrobotnego do 30. roku życia Prezydent Miasta przyznał bon zatrudnieniowy, stanowiący dla pracodawcy gwarancję refundacji części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne w związku z zatrudnieniem bezrobotnego, któremu powiatowy urząd pracy przyznał ten bon.

111. W zbadanych sprawach, Prezydent Miasta pisemnie poinformował wnioskodawców o pozytywnym rozpatrzeniu *Wniosku o przyznanie bonu zatrudnieniowego dla osoby bezrobotnej do 30 roku życia*, w terminie określonym w art. 35 k.p.a.

112. Przyznanie bonu zatrudnieniowego dla bezrobotnego nastąpiło na podstawie indywidualnego planu działania (art. 66m ust. 3 ustawy).

113. Stosownie do art. 66m ust. 6 ustawy, w 3 zbadanych sprawach, realizacja bonu zatrudnieniowego nastąpiła na podstawie umowy zawartej przez Prezydenta Miasta z pracodawcą. Umowy (§ 4) zawierały zobowiązanie pracodawcy do dalszego zatrudniania skierowanego bezrobotnego przez okres 6 miesięcy po zakończeniu okresu refundacji.

114. Zgodnie z art. 66m ust. 7 ustawy, w 2 z 3 zbadanych spraw Prezydent Miasta zrefundował (w okresie 12 miesięcy) pracodawcom część kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne, w wysokości zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy. W 1 sprawie, Urząd nie wypłacił refundacji za 2 miesiące⁹⁵ ze względu na braki w dokumentacji. Pracodawca po wezwaniu PUP przedłożył dokumenty, wymagane § 4 ust. 1 i 2 umowy o bon na zatrudnienie wraz z wnioskiem o jego rozliczenie. Urząd uwzględnił dokumentację pracodawcy i wyraził zgodę na wypłatę refundacji za wskazane miesiące, o czym poinformował pisemnie Pracodawcę.

115. Środki FP wydatkowane w ramach bonu na zatrudnienie otrzymały osoby uprawnione, posiadające status osób bezrobotnych.

116. W 3 zbadanych umowach pracodawcy zatrudnili skierowanych bezrobotnych przez okres 6 miesięcy po zakończeniu okresu refundacji, spełniając wymóg określony w art. 66m ust. 5 i 8 ustawy oraz § 4 umowy. Urząd sprawował nadzór nad realizacją umowy poprzez weryfikację dostępnych systemów informatycznych i rejestrów publicznych (CEIDG, REGON, integracja ZUS-PSZ w Syriuszu, Syriusz).

117. Na dzień wykonywania czynności kontrolnych⁹⁶ nie wystąpił przypadek konieczności zwrotu środków FP, o którym mowa w art. 66m ust. 9 ustawy.

118. Refundacja w ramach bonu zatrudnieniowego, stanowiła pomoc udzieloną zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy *de minimis*, co było zgodne z art. 66m ust. 11 ustawy.

⁹⁴ Pismo Dyrektora PUP we Wrocławiu z 29.09.2021 r., znak: KO.0921.3.3.2021.

⁹⁵ Listopad - grudzień 2020 r.

⁹⁶ Wg stanu na 21.09.2021 r.

XI.Prawidłowość wydatkowania środków FP w ramach bonu na zasiedlenie

119. W 2020 r. Prezydent miasta zawarł 1 umowę⁹⁷ dotyczącą realizacji bonu na zasiedlenie⁹⁸, którą objęto badaniem.

120. W badanym okresie w Urzędzie obowiązywał wzór *Wniosku o przyznanie bonu na zasiedlenie dla osoby bezrobotnej do 30 roku życia* i umowy o przyznanie bonu na zasiedlenie.

121. Środki FP wydatkowane w ramach bonu na zasiedlenie otrzymała osoba uprawniona, posiadająca status osoby bezrobotnej.

122. Stosownie do art. 66n ust. 1 ustawy, na wniosek bezrobotnego do 30. roku życia Prezydent Miasta przyznał na podstawie umowy bon na zasiedlenie.

123. Wzór i umowa o przyznanie bonu na zasiedlenie zawierały nadmiarowe zobowiązanie wnioskodawcy do udokumentowania wydatkowania przyznanych środków, poprzez dostarczenie uwierzytelnionej kserokopii umowy potwierdzającej prawo do lokalu sfinansowanego ze środków FP (§ 4 lit. d) oraz ustanawiała zabezpieczenia ewentualnych roszczeń Urzędu w postaci poręczenia (§ 9 ust.1).

Dyrektor PUP wyjaśnił⁹⁹, że mając na względzie celowość, racjonalność i gospodarność środkami publicznymi oraz z uwagi na brak aktu wykonawczego do ustawy w zakresie udzielania formy pomocy w postaci bonu na zasiedlenie, doprecyzowano niektóre kwestie m. in. dotyczące zabezpieczenia umowy oraz udokumentowania wydatków przyznanych środków poprzez dostarczenie uwierzytelnionej kserokopii umowy potwierdzającej prawo do lokalu.

Należy zauważyć, że ustawodawca w art. 66n ust. 3 ustawy określił katalog zamknięty dokumentów, które bezrobotny zobowiązany był dostarczyć do PUP. Stosowanie nieprzewidzianych w ustawie wymogów warunkujących przyznanie i rozliczenie bonu na zasiedlenie było działaniem nieprawidłowym Urzędu, skutkującym nierównym traktowaniem osób bezrobotnych w skali kraju.

124. W zbadanym przypadku Prezydent Miasta pisemnie poinformował wnioskodawcę o pozytywnym rozpatrzeniu Wniosku o przyznanie bonu na zasiedlenie dla osoby bezrobotnej do 30 roku życia, w terminie nieprzekraczającym określonego w art. 35 k.p.a.

125. Wnioskodawca w terminie wskazanym w art. 66n ust. 3 pkt 1 ustawy dostarczył do Urzędu dokumenty potwierdzające podjęcie zatrudnienia i oświadczenie o spełnieniu warunku dotyczącego odległości od miejsca dotychczasowego zamieszkania do miejscowości, w której bezrobotny zamieszka w związku z podjęciem zatrudnienia.

126. W ramach zbadanej umowy o przyznanie bonu na zasiedlenie (§ 2), Urząd przyznał wnioskodawcy środki FP w wysokości określonej w art. 66n ust. 2 ustawy, tj. nie wyższej niż 200% przeciętnego wynagrodzenia za pracę.

127. Wnioskodawca dochował terminu określonego w art. 66n ust. 3 pkt 3 ustawy (do 8 miesięcy od dnia otrzymania bonu na zasiedlenie) na udokumentowanie pozostawania w zatrudnieniu lub wykonywania innej pracy zarobkowej przez okres 6 miesięcy.

128. Umowa o przyznanie bonu na zasiedlenie została zrealizowana prawidłowo z zastrzeżeniem opisanym w pkt 123 niniejszego dokumentu. W zbadanej sprawie nie wystąpił przypadek konieczności zwrotu środków FP, o czym mowa w art. 66n ust. 5 ustawy.

XII.Finanse

129. W zakresie zbadanych 9 instrumentów rynku pracy, Urząd prawidłowo wydatkował środki FP z zastrzeżeniem wypłaty dodatków aktywizacyjnych.

⁹⁷ Umowa Nr UmBonZasied/000/20/1 z 22.12.2020 r.

⁹⁸ Dalej: umowa o przyznanie bonu na zasiedlenie.

⁹⁹ Pismo Dyrektora PUP we Wrocławiu z 29.09.2021 r., znak: KO.0921.3.4.2021. Pismo Zastępcy Dyrektora ds. Aktywizacji z 29.10.2021 r., znak: KO.0921.3.8.2021.

130. W 2020 r., na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej ustalona kwota środków FP wyniosła 18 292 900,97 zł¹⁰⁰.

131. W planie finansowym Urzędu na 2020 r.¹⁰¹ ujęto wydatki FP na zbadane instrumenty rynku pracy w wysokości ogółem 1 796 850,00 zł, z czego Urząd wydatkował środki w wysokości 1 006 953,00 zł.

132. Pozostała na koncie bankowym PUP kwota 789 896,33 zł stanowiła środki do wykorzystania w 2021 r. na wydatki obowiązkowe: zasiłki, świadczenia integracyjne i dodatki aktywizacyjne, co było zgodne z § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 października 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Funduszu Pracy¹⁰².

133. Szczegółową kontrolą objęto prawidłowo zaksięgowane wydatki ze zbadanej próby o wartości 545 459,71 zł, co stanowiło 54,2% środków wydatkowanych ogółem przez Urząd w 2020 r. na zbadane instrumenty rynku pracy, w tym na:

- dodatki aktywizacyjne kwotą 973 571,70 zł, z czego wydatki objęte badaniem wyniosły 7 720,80 zł i stanowiły 0,80% kwoty wydatkowanej ogółem,
- refundację kosztów wyposażenia stanowiska pracy kwotą 291 315,95 zł, z czego wydatki objęte badaniem wyniosły 100% kwoty wydatkowanej ogółem,
- działalność gospodarczą kwotą 132 207,20 zł, z czego wydatki objęte badaniem wyniosły 100% kwoty wydatkowanej ogółem,
- prace interwencyjne kwotą 104 069,18 zł, z czego wydatki objęte badaniem wyniosły 100 930,82 zł i stanowiły 96,99% kwoty wydatkowanej ogółem,
- staże i bon stażowy kwotą 37 907,03 zł, z czego wydatki objęte badaniem wyniosły 36 601,59 zł i stanowiły 96,56% kwoty wydatkowanej ogółem,
- bon szkoleniowy kwotą 13 256,24 zł, z czego wydatki objęte badaniem stanowiły 100% kwoty wydatkowanej ogółem,
- bon zatrudnieniowy kwotą 18 257,15 zł, z czego wydatki objęte badaniem stanowiły 100% kwoty wydatkowanej ogółem,
- bon na zasiedlenie kwotą 6 000,00 zł, z czego wydatki objęte badaniem stanowiły 100% kwoty wydatkowanej ogółem.

134. W badanym okresie nie wystąpił przypadek wypłacenia ze środków FP odsetek ustawowych za opóźnienie, o którym mowa w art. 72 ust. 12 ustawy.

[Akta kontroli: 336-449, 490-501]

XIII. Informacje o kontroli

Kontrolę przeprowadził, upoważniony przez Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii¹⁰³ a następnie przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej¹⁰⁴, Zespół kontrolerów w składzie:

- Joanna Steczkiewicz-Szpyt, główny specjalista, Kierownik Zespołu,
- Zdzisława Grażyna Kulesza, główny specjalista, Członek Zespołu.

Czynności kontrolne przeprowadzono w terminie od 15 lipca do 20 listopada 2021 r., w Powiatowym Urzędzie Pracy we Wrocławiu, z siedzibą przy ul. Glinianej 20-22.

W okresie objętym kontrolą Urzędem kierowali:

- Pani Marzena Horbaczewska od 1 lipca 2010 r. do 30 czerwca 2020 r.,
- Pan Rafał Niewiadomski od 1 lipca 2020 r. do 3 stycznia 2021 r. na podstawie pełnomocnictwa Prezydenta Wrocławia, z dniem 4 stycznia 2021 r. zatrudniony na stanowisku Dyrektora Urzędu.

¹⁰⁰ Informacja Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 17 maja 2020 r.

¹⁰¹ *Plan wydatków Funduszu Pracy na rok 2020 – promocja zatrudnienia* z 30.12.2020 r. Protokół nr 1/1/2020 z 28 stycznia 2020 r. z posiedzenia Rady Rynku Pracy we Wrocławiu.

¹⁰² Dz.U. z 2011 r. Nr 221, poz. 1317.

¹⁰³ Upoważnienia z 12 lipca 2021 r. nr: 34/2021(MRPiIT/58-UDK/21), 35/2021(MRPiIT/57-UDK/21).

¹⁰⁴ Upoważnienia z 25 sierpnia 2021 r. nr: BKA.0121.20.2021, BKA.0121.21.2021.

XIV. Zalecenia pokontrolne.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia zalecam:

1. W zakresie realizacji działań związanych z przyznawaniem i wypłacaniem dodatku aktywizacyjnego:
 - zaprzestanie stosowania wymogu dostarczenia zaświadczenia od pracodawcy potwierdzającego miesięczne zatrudnienie przez osoby, które ubiegają się o prawo do dodatku aktywizacyjnego;
 - niezawierania w decyzji o przyznaniu dodatku aktywizacyjnego zobowiązań do comiesięcznego przedkładania zaświadczeń o kontynuowaniu zatrudnienia.
2. Wdrożenie w Urzędzie mechanizmów zarządczych zapewniających:
 - rozliczanie umów o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej i organizowanie prac interwencyjnych bez nieuzasadnionej zwłoki;
 - prawidłowy nadzór nad realizacją programu stażu;
 - uwzględnienie, w dokumentacji związanej z realizacją instrumentów rynku pracy, wszystkich elementów wskazanych w ustawie oraz odpowiednich aktach wykonawczych do ustawy, w szczególności:
 - ✓ w programach stażu określenie opiekuna osoby objętej programem stażu, wskazanego w art. 53 ust. 4 pkt 5 ustawy oraz uzupełnianie pola pn. „w zawodzie z zgodnie z klasyfikacją zawodów i specjalności”, wymienionych w art. 53 ust. 4 pkt 1 i 4 ustawy;
 - ✓ zawieranie w zaświadczeniu o odbyciu stażu danych wskazanych w § 5 ust. 1 pkt 5 i 6 rozporządzenia w sprawie stażu;
 - przyznawanie bonu szkoleniowego wyłącznie po uprawdopodobnieniu przez wnioskodawcę warunku dotyczącego podjęcia zatrudnienia, o którym mowa w art. 66k ust. 2 ustawy;
 - określanie terminu ważności bonów szkoleniowych;
 - niezawieranie w umowach dotyczących bonu: szkoleniowego, na zatrudnienie oraz zasiedlenie dodatkowych zobowiązań, niewynikających z ustawy;
 - niezawieranie w umowach o zorganizowanie stażu dodatkowych zobowiązań niewynikających z ustawy;
 - realizację zadań ustawowych przez osoby posiadające upoważnienie, o którym mowa w art. 9 ust. 7 ustawy.

Zwracam się o przedłożenie informacji o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego *Wystąpienia pokontrolnego*.

Od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w wersji elektronicznej.

Minister

z up.

Stanisław Szwed

Sekretarz Stanu

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Znak pisma	BKA-V.084.2.3.2021.JSS
Identyfikator pliku	5168847
Nazwa pliku	KW_646092_SSS_plik7.pdf
Wersja pliku	2
Skrót pliku	fa5562402f60e1a06be6694ea6194b58

Wydrukował(a): Joanna Steczkiewicz-Szpyt BKA-V

Data wydruku: 2022-03-23 09:34:29

Podpisane przez:

Stanisław Szwed

Sekretarz stanu - Sekretarz Stanu

Data podpisu: 2022-02-04 15:45:48

Numer certyfikatu: 100346154726797473095217382641870662922

Wystawca certyfikatu: Asseco Data Systems S.A.